

Lovforslag nr. L 56. Fremsat den 12. oktober 1988 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Ændrede regler for overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring, deltidsforsikring ved delpension m.v.)

§ 1

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 480 af 8. august 1988, foretages følgende ændringer:

1. § 35, stk. 2, ophæves.

2. I § 47 indsættes som 3. pkt.:

»Det regulerede beløb afrundes til det nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 6.«

3. I § 55, stk. 1 og 2 udgår: »efter § 51, jf. § 46, stk. 2,«.

4. § 57, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Udbetaling af dagpenge kan kun finde sted, hvis den ledige er tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende. Tilmelding skal ske, når ledigheden indtræder, og den ledige skal opretholde kontakten med arbejdsformidlingen i hele ledighedsperioden.«.

5. I § 66, indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:

»Stk. 2. Et medlem af en kasse for lønmodtagere, der overgår til delpension, har ret til at blive optaget som deltidsforsikret, uanset om det er fastsat i kassens vedtægt. Retten til at være deltidsforsikret bevares, selv om delpensionen bortfalder. Hvis der ifølge kassens vedtægt ikke optages deltidsforsikrede inden for medlemmets faglige område, er retten til deltidsforsikring dog betinget af, at medlemmet erklærer sig

villig til i tilfælde af ledighed at tage arbejde uden for kassens faglige område.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

6. I § 68, stk. 2, 1. pkt., udgår: »1. pkt.«.

7. § 68, stk. 3 affattes således:

»Stk. 3. Et deltidsforsikret medlem, som i en sammenhængende periode på 13 uger har haft arbejde som lønmodtager med et gennemsnitligt timetal på mere end 30 timer pr. uge, skal lade sig overflytte som fuldtidsforsikret medlem med virkning fra tidspunktet for arbejdets begyndelse. Medlemmet skal anmelde ændringen i arbejdstiden til kassen«.

8. I § 72 udgår i stk. 1: »efter § 51, jf. § 70,«, og i stk. 2 udgår: »efter § 51, jf. § 70«.

9. § 75 b, stk. 6, 2. pkt., affattes således:

»Dog kan efterløn ydes til medlemmer, der
1) frasiger sig invaliditetsydelse, eller
2) modtager invaliditetsydelse på grund af hørehandicap.«.

10. I § 75 c, stk. 2, 1. pkt., ændres »en 39 timers arbejdsuge« til: »en arbejdsuge med fuld sædvanlig arbejdstid.«.

11. § 75 c, stk. 4 og 5, affattes således:

»Stk. 4. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsnævnet fastsætte regler om, at der ved

særlige omstændigheder kan meddeles tilladelse til

- 1) at et medlem, der har overtrådt reglerne i stk. 1 eller regler udfærdiget i medfør heraf, kan forblive i efterlønsordningen,
- 2) at et medlem, der ved overgangen til efterløn har bibeskæftigelse, kan bevare denne beskæftigelse efter overgangen til efterløn, selv om arbejdets omfang i mindre grad må antages at overstige det efter stk. 1 tilladte.

Stk. 5. Til tilladelserne kan knyttes økonomiske vilkår.«.

12. I § 76, *stk. 4*, udgår:», jf. § 77.«.

13. § 77 ophæves.

14. § 87, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Et medlem, som slettes af kassen efter stk. 1 eller efter § 86, *stk. 3*, kan genoptages som nyt medlem. Regler herom fastsættes af Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.«.

15. § 95 affattes således:

»§ 95. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsnævnet fastsætte regler om ret til medlemsskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse og om ret til dagpenge, feriedagpenge og efterløn for personer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1989, § 1, nr. 11 og nr. 14 dog først den 1. juni 1989.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969-70, FF. sp. 3222, 3605 og 4473; tillæg A sp. 2369; tillæg B sp. 673; tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lov bekendtgørelse nr. 480 af 8. august 1988.

Der er samtidig fremsat lovforslag om ændring af regler om dagpenge for 2. ledighedsdag, dagpenge til nyuddannede, supplerende dagpenge og optagelsesgebyr og om forstærket indsats mod langvarig ledighed.

§ 1 nr. 1-2, 4-6 og 9-15 i lovforslaget er en gennemførelse.

Lovforslag herom blev første gang fremsat den 28 oktober 1987 (lovforslag L 49 i folketingsåret 1987/1988). Arbejdsministerens fremsættelse af dette lovforslag er optrykt i Folketingstidende 1987-1988, Folketingets forhandlinger (1. samling) sp. 794 ff. Førstebehandlingen af lovforslaget er gengivet i sp. 1050 ff. Forslaget bortfaldt ved folketingsvalget den 10. maj 1988.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag indeholder lovforslaget et forslag om ændring af reglerne om overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring (§ 1, nr. 7) samt en enkelt teknisk ændring i § 1, nr. 3 og 8.

Forslaget i det tidligere fremsatte lovforslag om udbetaling af dagpenge til fiskeskippere, der må indstille fiskeriet på grund af ishindringer, er ikke medtaget i det foreliggende lovforslag.

Et udvalg under Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen har netop afgivet betænkning med en række forslag til ændring af arbejdsløshedsforsikringsreglerne for de selvstændige. Der vil derfor senere i denne folketingssamling blive fremsat et samlet lovforslag vedrørende reglerne for de selvstændige.

1. Ved lov nr. 296 af 4. juni 1986 blev reglen om overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring ændret, således at overgang til fuldtidsforsikring blev betinget af 13 ugers arbejde med mere end 30 timers beskæftigelse i hver af de 13 uger. Ændringen havde til formål

at forenkle reglerne indenfor arbejdsløshedsforsikringen.

Det har imidlertid vist sig, at kravet om at der skal foreligge mere end 30 timers beskæftigelse i hver uge, har medført, at arbejdsløsheds-kasserne i godt halvdel af sagerne må indhente arbejdsgiverdokumentation for at konstatere, om betingelserne for overflytning fra deltids- til fuldtidsforsikring er opfyldt.

En arbejdsgruppe under Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen har på denne baggrund foreslået, at der i stedet foretages en gennemsnitsberegning.

Det betyder, at lønsedler vil være umiddelbart anvendelige i 95-100 pct. af tilfældene, fordi det ikke længere vil være nødvendigt at kende placeringen af løntimerne. Med henblik på at lette kassernes administration foreslås det, at bestemmelsen ændres, således at der i 13 ugers perioden gennemsnitligt skal foreligge mere end 30 timers arbejde pr. uge.

Forslaget vil endvidere betyde, at arbejdsgiverne fritages for at udfylde særskilt dokumentation i et stort antal sager.

2. Ved lov nr. 294 af 4. juni 1986 om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. blev loven ændret som følge af indførelse af delpension.

Det blev blandt andet fastslået, at medlemmer, der overgår til delpension, skal overflyttes til deltidsforsikring, idet man ved at gå på delpension tilkendegiver, at man kun ønsker at stå til rådighed for et deltidsjob.

Arbejdsministeren opfordrede i februar 1987 arbejdsløsheds-kasserne til at skabe mulighed for indførelse af deltidsforsikring for medlemmer, der gerne ville gå på delpension.

Arbejdsløsheds-kasserne fik opfordringen på baggrund af en række konkrete henvendelser fra medlemmer, der gerne ville gå på delpension, men havde problemer, fordi deres arbejdsløsheds-kasse ikke gav adgang til deltidsforsikring.

Kun to arbejdsløsheds-kasser fulgte denne opfordring, den ene kun for en meget begrænset faggruppe.

Lovforslaget sikrer, at alle arbejdsløsheds-kasse-medlemmer, der ønsker at gå på delpension, kan be-

vare deres medlemskab af arbejdsløsheds-kassen, således at de får mulighed for at gå på efterløn, hvis de på et senere tidspunkt eventuelt vælger helt at forlade arbejdsmarkedet.

Der ændres ikke ved reglerne om, at selvstændige erhvervsdrivende ikke kan betragtes som deltidsforsikrede.

Selvstændige, der går på delpension og ønsker at blive i arbejdsløsheds-kassen, skal fortsat have status som fuldtidsforsikret.

3. Efter de gældende regler kan efterløn kun ydes til personer, der frasiger sig invaliditetsydelsen.

Baggrunden herfor er, at invaliditetsydelse gives som kompensation for de ulemper, der er forbundet med som handicappet at være i erhverv.

De Samvirkende Invalideorganisationer og Det Centrale Handicapråd har påpeget, at invaliditetsydelse til hørehandicappede (døveydelse) gives på grund af svære kontaktvanskeligheder. Der kræves ikke som i andre tilfælde, at vedkommende skal opfylde de helbrødmæssige betingelser for at få højeste eller mellemste førtidspension.

Det er derfor fundet rimeligt at lempe reglerne, således at hørehandicappede kan gå på efterløn, samtidig med at de beholder invaliditetsydelsen. Der sker derimod ingen ændring af reglen om, at efterlønsmodtagere ikke samtidig kan modtage andre ydelser efter lov om social pension. Det vil sige, at hørehandicappede ikke som efterlønsmodtagere kan få udbetalt et eventuelt bistandstillæg, der hidtil er ydet sammen med invaliditetsydelsen.

4. Videre foreslås det, at der sker en revision af ordlyden i § 95, der finder anvendelse i international sammenhæng.

Omskrivningen af § 95 tilsigter en tydeliggørelse af lovgrundlaget for den nærmere fastsættelse af regler om personers rettigheder i det danske forsikrings-system som følge af forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet.

5. Endelig indeholder forslaget en række tekniske og redaktionelle ændringer.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige administrative og økonomiske konsekvenser.

Forslaget om overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring vil medføre en lettelse af arbejdsløsheds-kassernes daglige administration, og det skønnes at ville have helt ubetydelige konsekvenser for udgifterne til dagpenge.

Afhængig af hvordan den foreslåede bemyndigelse i § 95 udnyttes, vil der kunne blive tale om merudgifter af mindre omfang.

Merudgiften ved forslaget om, at hørehandicappede kan beholde invaliditetsydelsen ved overgang til efterløn, anslås til kr. 463.000 og afholdes af Socialministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ændringen indebærer en lettere administrativ procedure i forbindelse med godkendelse af vedtægtsændringer, der giver kasserne ret til at optage deltidsforsikrede medlemmer.

Alle vedtægtsændringer skal herefter alene godkendes af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Til nr. 2

Ved ændringen, der udelukkende er af redaktionel karakter, tydeliggøres det, hvorledes det regulerede beløb skal afrundes i de tilfælde, hvor ugebeløbet ikke ved deling med 6 giver et helt kronebeløb pr. dag.

Til nr. 3 og nr. 8

Ved ændringerne, der udelukkende er af redaktionel karakter, fjernes nogle paragrafhenvisninger, der er blevet overflødige i forbindelse med ophævelsen af reglerne om forlængede dagpenge.

Til nr. 4

Bestemmelsen er en præcisering af den hidtidige praksis, hvorefter tilmelding og fremmøde ved arbejdsformidlingen altid er en betingelse for udbetaling af dagpenge. Dette gælder også i tilfælde, hvor medlemmer af arbejdsløsheds-kasser har verserende klagesager om deres ret til fortsat medlemskab af deres arbejdsløsheds-kasse.

På baggrund af en landsretsdom ønskes det tydeliggjort, at udbetaling/efterbetaling af dagpenge altid er betinget af tilmelding til arbejdsformidlingen uanset svigsslettelse.

Dommen vedrørte den situation, der opstår, når et medlem, der af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen er slettet for svig, af Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen får sanktionen nedsat til karantæne og dermed skal have efterbetalt dagpenge.

Landsretten fandt på grund af den gældende formulering af § 57, stk. 4, at et slettet medlem ikke var omfattet af bestemmelsen.

Forslaget sikrer, at der ikke fremover kan herske tvivl om forpligtelsen til at være tilmeldt arbejdsformidlingen.

Til nr. 5

F. t. l. vedr. arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Forslaget medfører, at et medlem, der ønsker at gå på delpension og derfor skal overgå til deltidsforsikring, kan bevare sit medlemskab af arbejdsløsheds-kassen, selv om kassens vedtægt ikke giver mulighed for deltidsforsikring.

Ændringen får umiddelbar virkning for arbejdsløsheds-kasserne, således at de pågældende medlemmer fra lovens ikrafttræden skal kunne overgå til deltidsforsikring, uanset om kassens vedtægt giver mulighed herfor.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Ændringen, der er redaktionel, er en følge af forslagens pkt. 4.

Til nr. 7

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Ved de overenskomster m.v., der er indgået i foråret 1987, blev der inden for de forskellige overenskomstområder aftalt arbejdstidsnedsættelser over en 4-årig periode.

Arbejdstidsnedsættelsen er aftalt individuelt inden for de forskellige områder.

Ændringen er en konsekvens heraf.

Ændringen tager endvidere højde for eventuelle kommende arbejdstidsnedsættelser.

Til nr. 11

Praksis har vist, at der på særlige, afgrænsede områder kan være behov for at tillade fortsættelse af en bibeskæftigelse, både i de første 5 uger af efterlønsperioden og ud over de tilladte 200 timer. Dette gælder især tilfælde, hvor bibeskæftigelsen er afgørende for efterlønsmodtagerens boligsituation (mindre jordbrugere og viceværter).

Bestemmelsen skal ses som et supplement til den gældende dispensationsbestemmelse, der efter sin ordlyd kun omfatter tilfælde, hvor de 200 timer er overskredet.

Fradragsreglen sikrer, at medlemmet ikke opnår økonomiske fordele ved merarbejdet, og er i overensstemmelse med praksis i tilfælde, hvor der meddeles dispensation for overtrædelse af stk. 1.

Til nr. 12

105 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Ændringen er redaktionel og er en følge af forslagens pkt. 13.

Til nr. 13

Bestemmelsen foreslås ophævet, da den ikke længere har selvstændig betydning, idet lovens § 82 udtømmende regulerer, hvordan kassens indtægter og formue kan anvendes.

Til nr. 14

Ifølge den gældende bestemmelse kan et medlem, der er slettet af kassen, kun genoptages efter tilladelse fra Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen. Tilladelsen kan gives på vilkår, at vedkommende for en tid eller for bestandig ikke må have hverv som tillidsmand i en kasse.

Efter gældende praksis gives tilladelsen på betingelse af, at medlemmet enten har indfriet det skyldige beløb eller har indgået et frivilligt forlig om tilbagebetalingen.

Forslaget bemyndiger Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen til at fastsætte nærmere regler om genoptagelse. Reglerne skal indeholde bestemmelser om gældende praksis og kan herudover tænkes anvendt til at fastsætte regler om transport i overskydende skat som betingelse for genoptagelse.

Klare regler om genoptagelse kan nedbringe antallet af klagesager herom og gøre inddrivelsen af uretmæssigt udbetalte dagpenge eller efterlønsbeløb mere effektivt.

Samtidig er det hensigten, at kassen selv skal kunne træffe afgørelse i en del af sagerne.

Til nr. 15

Efter den gældende bestemmelse i § 95, stk. 2, kan Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen, når der opnås overenskomst med andre stater, fastsætte regler om medlemskab af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse og om udbetaling af dagpenge til personer, der flytter til Danmark fra udlandet. Reglerne fastsættes efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.

I forhold til den gældende § 95, stk. 2, giver den foreslåede ordlyd en mere bred bemyndigelse til at fastsætte regler om ret til medlemskab og om ret til ydelser for personer, der dels har arbejdet i udlandet, dels har været arbejdsløshedsforsikret i udlandet eller på Færøerne og i Grønland.

Dagpengeforholdene for personer, der har arbejdet og været arbejdsløshedsforsikret i et andet EF-land, er reguleret i EF-forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familier, der flytter inden for Fællesskabet.

Dagpengeforholdene for personer, der har arbejdet og været arbejdsløshedsforsikret i et andet nordisk land, er reguleret i nordisk konvention om social tryghed med tilhørende nordisk overenskomst om ydelser ved arbejdsløshed.

I modsætning til EF-forordningen skaber hverken konventionen eller overenskomsten en umiddelbar ret for den enkelte borger, men det enkelte land har ved at tiltræde konventionen og overenskomsten forpligtet sig til at gennemføre en administration i overensstemmelse hermed.

Den foreslåede bestemmelse kan tænkes anvendt til at fastsætte mere positive regler, end forordningen og overenskomsten angiver. Her tænkes eksempelvis på løsning af de problemer, der er for personer, der forlader den danske arbejdsløshedsforsikring på grund af beskæftigelse i et andet EF-land. Efter de gældende regler kan disse personer ikke genindtræde i den danske forsikring og få udbetalt dagpenge, medmindre de først har haft beskæftigelse her i landet. De gældende regler kan således afholde personer fra at tage arbejde i et andet EF-land, på grund af vanskelighederne ved at genindtræde i det danske forsikringssystem.

Efterløn er som en særlig arbejdsmarkedsydelse ikke omfattet af anvendelsesområdet for EF-forordning nr. 1408/71 om social sikring eller nordisk konvention om social tryghed med tilhørende nordisk overenskomst om ydelser ved arbejdsløshed. Det følger heraf, at forsikringsperioder fra andre EF-lande eller andre nordiske lande ikke kan medregnes til opfyldelse af anciennitetskravet i § 75 b, stk. 1, nr. 2.

En person, der flytter til Danmark fra udlandet vil således – uanset statsborgerskab – kun være berettiget til efterløn i det omfang, den pågældende har tilbagelagt tilstrækkelige medlemsperioder i den danske arbejdsløshedsforsikring.

For så vidt angår forholdet til EF-forordningen kan nærmere oplyses, at det, den gang forslaget om indførelse af en efterlønsordning blev fremsat, ikke var afklaret, om medlemsstaternes efterlønsordninger var omfattet af forordningen. Det blev dog anset for mest sandsynligt, at dette ville være tilfældet, således at de danske myndigheder ikraft heraf ville være forpligtet til at medregne forsikringsperioder fra andre EF-lande ved beregning af anciennitetsperioden for ret til efterløn, ligesom de andre EF-landes myndigheder ville være tilsvarende forpligtet i relation til deres eventuelle efterlønsordninger.

Da det ved udarbejdelsen af lovforslaget fra 1978 under alle omstændigheder forekom nødvendigt at tage højde for, at efterløn kunne blive omfattet af forordningen, valgte man i lovbemærkningerne at beskrive den i økonomisk henseende mest vidtgående

ordning, det vil sige at også forsikringsperioder, der er optjent i andre lande inden for de Europæiske Fællesskaber, ville kunne medregnes ved opfyldelse af anciennitetskravet (den gang sammenlagt 5 års medlemskab inden for de sidste 10 år), således at Folketinget blev gjort opmærksom på, at de økonomiske konsekvenser kunne blive større end umiddelbart påregnet.

Hvis efterlønsordningen blev omfattet af forordningen, ville det formentlig have været rimeligt også at udvide den nordiske konvention om social tryghed til at omfatte efterlønsordningen.

Efterfølgende viste det sig, at der både i Den administrative Kommission og i Rådet var bred enighed om, at medlemsstaternes efterlønsordninger var specielle arbejdsmarkedsydelser, som ikke var omfattet af forordningens anvendelsesområde.

Konsekvensen af Kommissionens og Rådets opfattelse er, at medlemsperioder fra andre EF-lande ikke skal medregnes ved beregning af anciennitetsperioden i forbindelse med ret til efterløn.

Den forudsætning, at medlemsstaternes efterlønsordninger kunne anses for omfattet af EF-forordningens anvendelsesområde, således at den fornødne gensidighed med hensyn til adgangen til medregning af forsikringsperioder, som lovbemærkningerne hvilede på, blev altså ændret efter lovens vedtagelse.

Det var således ikke tilsigtet, at de danske regler skulle være mere vidtgående end forordningen tilsiger, idet dette ville betyde, at andre EF-landes ældre arbejdstagere kunne opnå dansk efterløn ved hjælp af forsikringsperioder i disse lande, uden at arbejdsløshedsforsikrede arbejdstagere fra Danmark ville kunne gøre en tilsvarende ret gældende i de andre lande.

Som en konsekvens af disse ændrede forudsætninger udstedte Arbejdsdirektoratet (nu Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen) den 30. november 1979 et cirkulære vedrørende ret til efterløn for personer, der har været arbejdsløshedsforsikret i andre EF-lande eller andre nordiske lande. Det fremgår heraf, at efterløn som en særlig arbejdsmarkedsydelse af en hidtil ukendt karakter ikke umiddelbart omfattes af forordningens anvendelsesområde, og at dette indebærer, at efterløn ikke kan eksporteres, og at kvalifikationsperioder fra andre EF-lande ikke kan medregnes for at opnå ret til efterløn.

Denne opfattelse af den gældende retstilstand er senere også bekræftet i EF-domstolens dom, afsagt den 5. juli 1983, i sag 171/82 Biagio Valentini mod Assedic, Lyon.

For så vidt angår de nordiske regler er det i de vejledende bemærkninger til den nye nordiske konven-

tion om social tryghed nu præciseret, at efterlønsordningen ikke er omfattet af konventionen.

Cirkulæret fra 1979 er blevet lagt til grund for såvel Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens som arbejdsløsheds-kassernes afgørelser i sådanne sager.

Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen traf imidlertid i januar 1987 i to konkrete sager vedrørende medlemmer af Specialarbejdernes Arbejdsløsheds-kasse afgørelse om, at kvalifikationsperioder (forsikrings- og beskæftigelsesperioder), optjent i andre EF-lande kan medregnes i forbindelse med ret til efterløn efter § 75 b, stk. 1, nr. 2.

Ankenævnets afgørelser ville betyde, at der blev åbnet mulighed for, at andre EF-landes ældre arbejdstagere, blot de har haft en arbejds- og forsikringsperiode i Danmark på 300 timer, ville kunne opnå dansk efterløn, selv om de ikke tidligere har haft arbejdsmæssig og forsikringsmæssig tilknytning til Danmark, og dermed økonomisk har bidraget til efterlønsordningen. Der ville blive tale om en ensidig belastning af den danske efterlønsordning, da arbejdsløshedsforsikrede arbejdstagere fra Danmark ikke kan gøre en tilsvarende ret gældende i de andre EF-lande.

Det skal i den forbindelse nævnes, at ansøgeren i det ene af de to konkrete tilfælde havde arbejdet og været medlem af arbejdsløshedsforsikringen i England i 18 år. I det andet tilfælde havde ansøgeren arbejdet og været medlem af arbejdsløshedsforsikringen i England og Tyskland i henholdsvis ca. 30 år og 5 år.

Sigtet med efterlønsordningen, nemlig at frigøre arbejdspladser på det danske arbejdsmarked, ville således ikke kunne opnås, hvis ankenævnets to afgørelser blev retningsgivende for fremtidige afgørelser om spørgsmålet. Der ville samtidig blive tale om en betydelig økonomisk belastning af efterlønsordningen.

En i forhold til de øvrige medlemsstater ensidig udvidelse af adgangen til den danske efterlønsordning har så væsentlig arbejdsmarkedspolitisk og økonomisk betydning, at en sådan ændring efter Arbejdsministeriets opfattelse bør forudsætte en klar lovhjemmel.

Det har på den baggrund været nødvendigt at udsende en bekendtgørelse, der præciserer den retstil-

stand, der har været gældende siden 1979. Bekendtgørelsen blev udsendt efter forhandling med Landsarbejdsnævnet på baggrund af en skriftlig redegørelse for problemstillingen. Bekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i § 95, stk. 2, indeholder ingen materielle ændringer i forhold til cirkulæret fra 1979.

Specialarbejdernes Arbejdsløsheds-kasse har efterfølgende rettet henvendelse til Folketingets Ombudsmand om konsekvenserne af ankenævnets afgørelser for arbejdsløsheds-kassens fremtidige administration af efterlønsreglerne.

Ved en revision i 1985 blev § 95, der finder anvendelse i international sammenhæng, gjort mere tidsvarende, jf. lov nr. 575 af 19. december 1985.

Den nu foreslåede omskrivning af § 95 tilsigter en yderligere tydeliggørelse af lovgrundlaget for den nærmere fastsættelse af regler om personers rettigheder i det danske forsikrings-system som følge af forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet.

Bestemmelsen kan samtidig tænkes anvendt til at lempe regler om efterløn i visse tilfælde. Det vil her være en forudsætning, at der ved eventuel brug af bemyndigelsen bliver lagt vægt på såvel en længerevarende forudgående som en aktuel tilknytning til det danske arbejdsmarked og den danske arbejdsløshedsforsikring på ansøgningstidspunktet.

Endvidere kan der fastsættes nærmere regler om ret til ydelser for personer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i lande uden for EF og Norden, på Færøerne eller i Grønland.

Den gældende bestemmelse i § 95, stk. 1, har i en årrække ikke haft selvstændig betydning og forventes heller ikke at få betydning i overskuelig fremtid. Bestemmelsen er derfor ikke medtaget i den foreslåede formulering.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 1989, dog således at forslaget om tilladelse til at forblive i efterlønsordningen, jf. § 1, nr. 11 og forslaget om genoptagelse, jf. § 1, nr. 14 først træder i kraft den 1. juni 1989, da der skal udarbejdes regler af Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 480 af 8. august 1988, foretages følgende ændringer:

1. § 35, stk. 2, ophæves.

§ 35. ---

Stk. 2. Vedtægtsændring, hvorved det bestemmes, at deltidsarbejdende kan optages som medlemmer af kassen, jf. kapitel 11, er dog kun gyldig, når ændringen godkendes af arbejdsministeren.

2. I § 47 indsættes som 3. pkt.:

»Det regulerede beløb afrundes til det nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 6.«

§ 47. Dagpengenes højeste beløb udgør 2.334 kr. for en uge. Beløbet reguleres én gang årligt den 1. juli, hvis dette er en mandag, og ellers fra den mandag, der ligger nærmest den 1. juli, med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år.

3. I § 55, stk. 1 og 2 udgår: »efter § 51, jf. § 46, stk. 2,«.

§ 55. Ret til dagpenge efter § 51, jf. § 46, stk. 2, er betinget af, at medlemmet forud for hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger inden for de sidste 3 år eller i tilsvarende omfang har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed uden samtidig at modtage iværksætterydelse efter lov om arbejdstilbud til ledige. Kun arbejde i medlemsperioden medregnes.

Stk. 2. For et medlem, hvis ret til dagpenge efter § 51, jf. § 46, stk. 2 er bortfaldet som følge

af, at betingelsen i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelse af retten betinget af, at medlemmet har været beskæftiget som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende uden iværksætterydelse efter lov om arbejdstilbud til ledige i det omfang, som er nævnt i stk. 1, inden for de sidste 18 måneder.

4. § 57, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Udbetaling af dagpenge kan kun finde sted, hvis den ledige er tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende. Tilmelding skal ske, når ledigheden indtræder, og den ledige skal opretholde kontakten med arbejdsformidlingen i hele ledighedsperioden.«

§ 57. ---

Stk. 4. Et medlem, som vil begære dagpenge udbetalt, skal ved ledighedens indtræden henvende sig til arbejdsformidlingen for at søge arbejde. I ledighedsperioden skal medlemmet opretholde kontakt med arbejdsformidlingen.

5. I § 66, indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Et medlem af en kasse for lønmodtagere, der overgår til delpension, har ret til at blive optaget som deltidsforsikret, uanset om det er fastsat i kassens vedtægt. Retten til at være deltidsforsikret bevares, selv om delpensionen bortfalder. Hvis der ifølge kassens vedtægt ikke optages deltidsforsikrede inden for medlemmets faglige område, er retten til deltidsforsikring dog betinget af, at medlemmet erklærer sig villig til i tilfælde af ledighed at tage arbejde uden for kassens faglige område.«

§ 66. Reglerne i dette kapitel finder anvendelse i anerkendte arbejdsløshedskasser, som i vedtægten fastsætter, at deltidsarbejdende, som ikke ønsker eller evner at have arbejde i

fagets fulde, sædvanlige arbejdstid, kan optages som medlemmer i kassen.

Stk. 2. Hvor der ikke i dette kapitel er fastsat særegler, finder lovens øvrige bestemmelser anvendelse.

6. I § 68, stk. 2, 1. pkt., udgår: »1. pkt.«.

§ 68. ---

Stk. 2. Et medlem, som straks ved anmeldelse om ledighed, jf. § 57, stk. 4, 1. pkt., fremsætter begæring herom, betragtes som deltidsforsikret, ---

7. § 68, stk. 3 affattes således:

»*Stk. 3.* Et deltidsforsikret medlem, som i en sammenhængende periode på 13 uger har haft arbejde som lønmodtager med et gennemsnitligt timetal på mere end 30 timer pr. uge, skal lade sig overflytte som fuldtidsforsikret medlem med virkning fra tidspunktet for arbejdets begyndelse. Medlemmet skal anmelde ændringen i arbejdstiden til kassen«.

§ 68. ---

Stk. 3. Et deltidsforsikret medlem, som i en sammenhængende periode på 13 uger har haft arbejde i større omfang end deltidsarbejde, overgår til fuldtidsforsikret medlem med virkning fra tidspunktet for arbejdets begyndelse. Medlemmet skal anmelde ændringen i arbejdstiden til kassen.

8. I § 72 udgår i stk. 1: »efter § 51, jf. § 70,«, og i stk. 2 udgår: »efter § 51, jf. § 70«.

§ 72. For et medlem, der i henhold til § 67, stk. 2, eller § 68, stk. 1 betragtes som deltidsforsikret, er ret til dagpenge efter § 51, jf. § 70, betinget af, at medlemmet før hver udbetaling af dagpenge har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 17 uger inden for de sidste 3 år. Kun arbejde i medlemsperioden medregnes.

Stk. 2. For medlemmer, hvis ret til dagpenge efter § 51, jf. § 70 er bortfaldet som følge af, at betingelsen i stk. 1 ikke længere er opfyldt, er generhvervelse af retten betinget af, at medlemmet har haft arbejde som lønmodtager i det omfang, som er nævnt i stk. 1, inden for de sidste 18 måneder.

9. § 75 b, stk. 6, 2. pkt., affattes således:

- »Dog kan efterløn ydes til medlemmer, der
- 1) frasiger sig invaliditetsydelse, eller
 - 2) modtager invaliditetsydelse på grund af hørehandicap.«.

§ 75 b ---

Stk. 6. Medlemmer, der modtager ydelser efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, kan ikke samtidig modtage efterløn. Dog kan efterløn ydes til personer, der frasiger sig retten til invaliditetsydelse.

10. I § 75 c, stk. 2, 1. pkt., ændres »en 39 timers arbejdsuge« til: »en arbejdsuge med fuld sædvanlig arbejdstid.«.

§ 75 c. ---

Stk. 2. Perioder i hvilke medlemmet modtager sygedagpenge efter dagpengeloven, medregnes som arbejdsperioder efter forholdet mellem det gennemsnitlige ugentlige timetal i den periode, der danner grundlag for fastsættelsen af sygedagpengene efter dagpengeloven, og en 39 timers arbejdsuge. Perioder med løn under sygdom medregnes tilsvarende.

11. § 75 c, stk. 4 og 5, affattes således:

»*Stk. 4.* Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsnævnet fastsætte regler om, at der ved særlige omstændigheder kan meddeles tilladelse til

- 1) at et medlem, der har overtrådt reglerne i stk. 1 eller regler udfærdiget i medfør heraf, kan forblive i efterlønsordningen,
- 2) at et medlem, der ved overgangen til efterløn har bibeskæftigelse, kan bevare denne beskæftigelse efter overgangen til efterløn, selv om arbejdets omfang i mindre grad må antages at overstige det efter stk. 1 tilladte.

Stk. 5. Til tilladelserne kan knyttes økonomiske vilkår.«.

§ 75 c. ---

Stk. 4. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan give tilladelse til, at et medlem, der har overtrådt reglerne i stk. 1 eller regler udfærdiget i medfør heraf, kan forblive i efterlønsordningen, såfremt ganske særlige omstændigheder taler derfor. Til tilladelsen kan knyttes økonomiske vilkår.

12. I § 76, stk. 4, udgår:», jf. § 77.«.

§ 76. ---

Stk. 4. Beløb, som skal indbetales til staten efter stk. 1 og 2, tilvejebringer kassen ved opkrævning af bidrag fra medlemmerne eller ved forbrug af andre indtægter eller formue, jf. § 77.

13. § 77 ophæves.

§ 77. En kasse, som har indtægter ud over medlemsbidrag, eller som ejer formue, kan anvende indtægterne og tillige årligt indtil 15 pct. af formuen, således som denne er opgjort pr. 1. april 1967, til dækning af de i § 76, stk. 1 og 5, nævnte udgifter.

14. § 87, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Et medlem, som slettes af kassen efter stk. 1 eller efter § 86, stk. 3, kan genoptages som nyt medlem. Regler herom fastsættes af Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.«.

§ 87. ---

Stk. 4. Slettes et medlem af kassen i henhold til stk. 1, eller i henhold til § 86, stk. 3, kan han kun med tilladelse fra direktøren for arbejdsløshedsforsikringen påny optages som medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse. Til-

ladelser kan gives på vilkår, at vedkommende for en tid eller for bestandig ikke må have hverv som tillidsmand i en kasse.

15. § 95 affattes således:

»**§ 95.** Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsnævnet fastsætte regler om ret til medlemskab af en anerkendt arbejdsløshedskasse og om ret til dagpenge, feriedagpenge og efterløn for personer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.«.

§ 95. En kasse er berettiget til at indgå overenskomst med andre danske eller udenlandske foreninger om gensidig ydelse af hjælp til medlemmerne. Sådanne overenskomster skal godkendes af Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen, der også kan kræve overenskomsterne opsagt.

Stk. 2. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan, når der opnås gensidig overenskomst med andre stater, fastsætte særlige regler om medlemskab af anerkendte arbejdsløshedskasser om udbetaling af dagpenge til personer, der flytter til Danmark fra udlandet. Reglerne fastsættes efter forhandling med Landsarbejdsnævnet.